

**“Procés participatiu per a la reforma dels
Pressupostos Participats dels Barris – Girona”**

Abril 2020

Descripció del projecte

L'Ajuntament de Girona està interessat en revisar i potenciar tant la seva política d'enfortiment democràtic com els instruments que utilitza per desplegar-la. I entre aquests instruments, vol incidir en els pressupostos participats i en el reglament de participació ciutadana de la ciutat. Per fer-ho necessita de la ciutadania, de les entitats ciutadanes i d'altres agents socials que ajudin a portar a terme aquest projecte de reformulació de les polítiques de participació ciutadana a Girona.

Enguany, l'Ajuntament de Girona està duent a terme la revisió del projecte dels pressupostos participats dels barris de Girona actualment vigent i que necessita d'una reforma integral vinculada al canvi produït a la societat en relació amb les polítiques de participació ciutadana. Amb aquest objectiu, ha signat un conveni de col·laboració amb el Campus de Cohesió i Compromís Social de la Universitat de Girona (UdG) per treballar conjuntament el procés de reforma amb un enfoc pluridimensional i amb un equip de professionals provinents de diversos camps de coneixement. El Campus de Cohesió i Compromís Social de la UdG té entre els seus eixos d'interès les noves formes relacionals i participatives de governança i combina la recerca acadèmica amb la transferència social. I el projecte que proposa l'Ajuntament de Girona permet un espai de co-creació de nous coneixements rellevants tant des del punt de vista acadèmic com des de l'òptica de la seva rellevància per a la pràctica institucional.

El procés de revisió es va iniciar a principis d'any amb una fase d'anàlisi documental després de la recollida de totes les propostes de millora que s'han realitzat des del 2013. Aquestes propostes provenen tant de les reunions de la Comissió Mixta de Ciutat i del grup de treball per a la reforma del reglament dels pressupostos participats com de la ciutadania i les entitats en general.

Seguidament, el procés s'aborda de manera participativa. Primer es varen realitzar entrevistes a alguns actors clau i després s'obrirà la fase de debat, que s'havia previst que s'articulés a través de dos tipus d'espais: unes taules de treball amb entitats, grups polítics i altres agents socials i una plataforma web de participació per a tota la ciutadania. Però finalment, amb motiu de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19, aquesta darrera fase s'haurà de resoldre íntegrament a través d'una plataforma virtual de participació. El resultat definirà el nou escenari dels pressupostos participats de Girona per als propers anys.

Metodologia

D'entrada, ens sembla important diferenciar dos nivells de discussió. Tots dos es troben íntimament lligats, però ens cal abordar-los separatament perquè es refereixen a

aspectes significativament diferents del debat sobre aquesta eina de participació ciutadana:

D'una banda, la dimensió substantiva, que ens ha de permetre posar sobre la taula el *què* i el *per què* dels pressupostos participats. En aquest nivell, la discussió aborda allò que anomenaríem el model participatiu que hi ha darrere d'aquest instrument.

D'altra banda, la dimensió operativa, que fa referència al debat sobre el *com* dels pressupostos participats. És una part molt rellevant, ja que afecta a temes molt diversos com ara el disseny del procés, el paper dels diversos actors, els temps i el calendaris de treball, les formes de deliberar i de votar, etc. Però, tanmateix, és una part que només es dota de sentit quan la posem sota l'ombra del model de participació que estem promovent.

En relació a la dimensió substantiva:

El *què*, el model de participació democràtica que estimulen els pressupostos participats:

- Quin tipus de participació: La participació a través dels pressupostos participats permet el debat públic orientat a la construcció col·lectiva de la ciutat o es tracta d'una forma d'identificar i donar resposta a demandes concretes i particulars? Aquest interrogant ha plantejat un debat sobre si la participació ciutadana ha de manifestar-se a través de demandes concretes (visió clientelar) o a través de debats generalistes (visió deliberativa). O, també, sobre com poden o no combinar-se ambdues perspectives.
- L'àmbit de la participació: També ha propiciat un debat sobre si l'objecte dels pressupostos participats ha de ser el barri o el conjunt de la ciutat. La primera opció connecta millor amb la perspectiva de les demandes realitzades des d'un àmbit de proximitat, mentre que la segona podria emmarcar millor la perspectiva d'un debat públic i de caràcter més integral sobre el futur de la ciutat.
- Quin tipus de participant: En tercer lloc, ens podem preguntar si el model participatiu dels pressupostos participats s'adreça a la ciutadania a títol individual o a les entitats organitzades (o, fins i tot, de manera més concreta, a les entitats veïnals de cada barri). Existeixen espais de representació privilegiada o es permet una participació oberta al conjunt de les entitats i de la ciutadania?
- En el marc d'una política d'enfortiment democràtic?: Finalment, ens haurem

FICA CULLERADA AL TEU BARRI

de preguntar si els pressupostos participats formen part d'una política de participació ciutadana de major abast i/o d'una estratègia municipal d'enfortiment democràtic.

El *per què*, els resultats dels pressupostos participats:

- Són els pressupostos participats una eina que hagi propiciat millors intervencions públiques a la ciutat? S'han enriquit les polítiques públiques locals de les seves aportacions? Quins problemes s'han abordat i amb quins resultats? Es tracta de dèficits concrets o de problemes de fons? Quins àmbits s'han prioritzat i fins a quin punt la ciutadania de Girona considera que han millorat l'acció del seu govern municipal? S'han generat propostes originals i innovadores?
- Són els pressupostos participats una eina que contribueixi a la consolidació d'una ciutadania compromesa i implicada en el debat públic sobre la ciutat de Girona? Arriben al conjunt de la ciutadania? Ha augmentat la quantitat i la qualitat de la participació ciutadana? S'han convertit en una experiència de deliberació pública? Són un espai on trobar-se amb altres ciutadans i altres perspectives des del qual contrastar les diferents visions de la ciutat?

En relació a la dimensió operativa:

Els aspectes operatius han estat molt presents en els darrers debats sobre una eventual revisió dels pressupostos participats. S'han plantejat temes diversos com:

- Informació i difusió del projecte: Són els pressupostos participats prou coneguts? Com es difonen i com podríem millorar-ne la difusió? A quins col·lectius arriben i a quins no? Com diversificar la informació i, per tant, com arribar a un volum major i més divers de ciutadans i ciutadanes? Quin és el lideratge polític i com es manifesta?
- Construcció i presentació de les propostes: Qui fa les propostes i en quins àmbits? Són aportacions individuals o propostes col·lectives? Quina és la forma de fer-les arribar? Quin paper hi juguen els ciutadans a títol individual, les diferents entitats de la ciutat i els tècnics municipals? Sobre quins temes es poden realitzar les propostes? Quantitat de recursos? Quantitat i qualitat de les propostes?
- Validació i selecció de les propostes definitives: Com es seleccionen i/o prioritzen les propostes? Com les valoren els tècnics municipals? Com s'acaba decidint quines seran les propostes que se sotmetran a votació? Es tracta d'un procés ràpid i executiu o s'aborda amb major lentitud i capacitat

FICA CULLERADA AL TEU BARRI

de debat? Quina ha de ser la durada i el calendari del conjunt del procés?

- **Votació:** Qui vota i en quin percentatge? Com funciona el sistema de votació? Quina satisfacció o insatisfacció genera tot plegat? Participació ampla, diversa i inclusiva? Joves, estrangers i altres col·lectius?
- **Execució, seguiment i avaluació:** Grau de compliment? Mecanismes de seguiment? Visibilitat dels resultats assolits? Percepció de la ciutadania en relació a l'impacte efectiu dels pressupostos participats?

Les principals línies de debat es treballaran en cinc fases:

- **Anàlisi documental**, tant de la documentació ja existent sobre el cas de Girona com, de manera més genèrica, sobre altres municipis catalans. Es pretén fer un recull de referències empíriques centrades en la història de la participació ciutadana a l'Ajuntament de Girona.
- **Entrevistes a actors claus** (entitats i associacions de la ciutat, tècnics i professionals, responsables polítics, etc.) per tal d'obtenir valoracions subjectives i criteris interpretatius sobre el present i el futur de la participació ciutadana a Girona.
- **Redacció d'un informe preliminar**, on ja apareguin tant elements interpretatius del present com línies de revisió pel futur. Aquest document ha de servir com a base pel procés de debat entre els diversos actors.
- **Procés de debat**, en principi articulats a través de dos tipus d'espais, taules sectorials (entitats, professionals i polítics) i taules mixtes on contrastar aproximacions i propostes. I en el qual també es posaria en marxa una plataforma web de participació per a tota la ciutadania. Però finalment, amb motiu de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19, aquesta darrera fase s'haurà de resoldre íntegrament a través d'una plataforma virtual de participació.

Redacció i presentació de l'informe final, amb un document que permeti contribuir a la presa de decisions sobre el futur de la política i dels instruments de la participació ciutadana a la ciutat de Girona.

Recursos

El procés participatiu principalment el dissenya i executa el personal municipal del Servei de Participació de l'Ajuntament. Concretament, hi ha la dedicació de la

responsable del servei i tècnica de participació ciutadana, la dedicació d'una administrativa i part de dedicació d'una auxiliar administrativa, ambdues adscrites al servei.

Però, a més, la resta de serveis municipals estan implicats en el procés. Formen part d'una de les taules de treball que participa en el procés de reforma fent les seves aportacions en base a l'experiència que tenen com a part activa en els anteriors processos de pressupostos participats.

La Universitat de Girona és l'agent extern implicat en aquest procés. Té el coneixement específic en l'àmbit de la participació ciutadana a Girona i l'expertesa en els camps científics implicats. També disposa d'un enfoc pluridimensional amb un equip de professionals de diversos camps de coneixement i és una institució legitimada per la ciutadania i la resta d'agents socials per abordar de manera participativa aquest estudi.

La Universitat de Girona durà a terme aquest estudi i la seva proposta assignant com a coordinador del projecte al director científic del Campus Cohesió i Responsabilitat Social, Quim Brugué, acompanyat d'un equip de treball amb dos professors (un de l'àrea de pedagogia i treball social i un altre de l'àmbit de ciència política), i una altra persona com a suport de la recerca.

Pel que fa als recursos materials, el pressupost municipal té una assignació pressupostària concreta destinada a l'execució d'aquest projecte.

Pla de comunicació

L'Ajuntament de Girona portarà a terme la campanya estratègica comunicativa. Es crearan uns instruments específics de comunicació per a les diferents fases del procés, que ajudaran a donar a conèixer en cada moment què s'està fent i quin serà el següent pas.

Quan es va iniciar el procés amb la fase d'anàlisi documental es va redactar una nota de premsa per a tots els mitjans i es va publicar a la pàgina web dels pressupostos participats de l'Ajuntament de Girona (www.girona.cat/consultabarris). També es va enviar un correu electrònic a totes les entitats i altres agents socials i ciutadans que han participat activament en algun moment del procés dels pressupostos participats de Girona.

Quan arribi la fase del procés de debat es decidiran quins instruments de comunicació específics són els més adequats, però en general, s'informarà via correu electrònic a tots els agents implicats, així com també se'n farà difusió a través d'una nota de premsa als mitjans, de xarxes socials i del web municipal.

Pel que fa a l'obertura de la plataforma web de participació per a l'esmentat debat, s'intentarà dur a terme la màxima difusió a través dels mitjans ja esmentats, però també amb anuncis als diaris i a l'agenda web municipal o potser cartells i OPIS distribuïts per la ciutat.

Finalment, es farà el retorn dels resultats obtinguts en el procés participatiu que serà la base per a la reforma del model de pressupostos participats i del reglament que el regula, a través de les eines virtuals que s'obriran durant el procés participatiu i de notes informatives en paper a totes les llars de Girona.

Calendari

El procés es va iniciar el mes de gener de 2020 i està previst presentar-ne la conclusió a data 30 de setembre de 2020.

Són en total nou mesos de treball que inclouen totes les fases i que es distribueixen de la següent manera:

	Mes 1	Mes 2	Mes 3	Mes 4	Mes 5	Mes 6	Mes 7	Mes 8	Mes 9
F1									
F2									
F3									
F4									
F5									

Seguiment i avaluació

S'ha constituït una comissió de seguiment integrada per un representant de cadascuna de les parts signants del conveni amb la UdG amb les funcions següents:

1. Fer el seguiment de l'estudi objecte del conveni.
2. Resoldre les incidències que puguin anar sorgint.
3. Vetllar pel compliment dels terminis i els acords entorn al contingut. La comissió, per fer efectives les funcions, es reuneix tantes vegades és necessari a petició de qualsevol dels membres.

Pressupost

És objecte de la sol·licitud de subvenció el finançament d'una part del procés participatiu de reforma dels Pressupostos participats dels barris de Girona. La col·laboració de l'Ajuntament de Girona amb la UdG es concreta amb una aportació econòmica de 7.865 € per a les despeses que se'n deriven del desenvolupament del treball d'anàlisi de

dades, del procés de debat amb els agents de la ciutat, de l'assessorament tècnic i coordinació de l'estudi i de l'elaboració dels informes que recullen el treball realitzat.

Pressupost conveni UdG-Ajuntament de Girona	
Becari/ becària (6 mesos temps parcial)	3.000,00 €
Coordinació – redacció informes	1.500,00 €
Gestió del procés de debat	1.500,00 €
Despeses funcionament	500,00 €
SUBTOTAL	6.500,00 €
IVA (21%)	1.365,00 €
TOTAL	7.865,00 €
Pressupost plataforma de participació	
Contractació de la plataforma de participació	9.550,00 €
IVA (21%)	2.005,50 €
TOTAL	11.555,50 €

TOTAL: 19.420,50 €

ACREDITACIÓ DELS PROCESSOS ANTERIORS DUTS A TERME EN ELS DARRERS ANYS

Tota la informació sobre el procés participatiu es pot consultar a una web activa des del 2013 que s'actualitza constantment, a banda del calendari i la informació del procés hi ha un apartat on es geolocalitzen tots els projectes i se'n detalla l'estat d'execució: www.girona.cat/consultabarris

També es troba tota la documentació com actes, informes de valoració dels projectes, divisió territorial,... Es poden trobar tots els butlletins editats per donar a conèixer a la ciutadania el procés, un mapa interactiu sobre l'estat d'execució dels projectes més votats, any a any, i la informació detallada que cada projecte, amb la seva fitxa tècnica.

ACREDITACIÓ D'ESPAIS ESTABLES DE PARTICIPACIÓ

També al web municipal hi ha disponible tota la informació sobre els espais estables de participació existents a l'Ajuntament.

https://www.girona.cat/transparencia/cat/participacio_consells.php